Középtávú előrejelzés a makrogazdaság és az államháztartás folyamatairól

Budapest Corvinus Egyetem
Gazdaság- és Társadalomstatisztikai Elemző és Kutató Központ

Budapest, 2017. október 12.

BUDAPESTI CORVINUS EGYETEM

Célkitűzések

- ESA 2010 konform makrogazdasági modell
- Makrogazdasági alappálya 2020-ig
- Költségvetési projekció 2020-ig
- Kockázatelemzés

Makrogazdasági helyzetkép I.

A GDP, a GNI és az egy főre jutó reáljövedelem alakulása, (2000=100%)

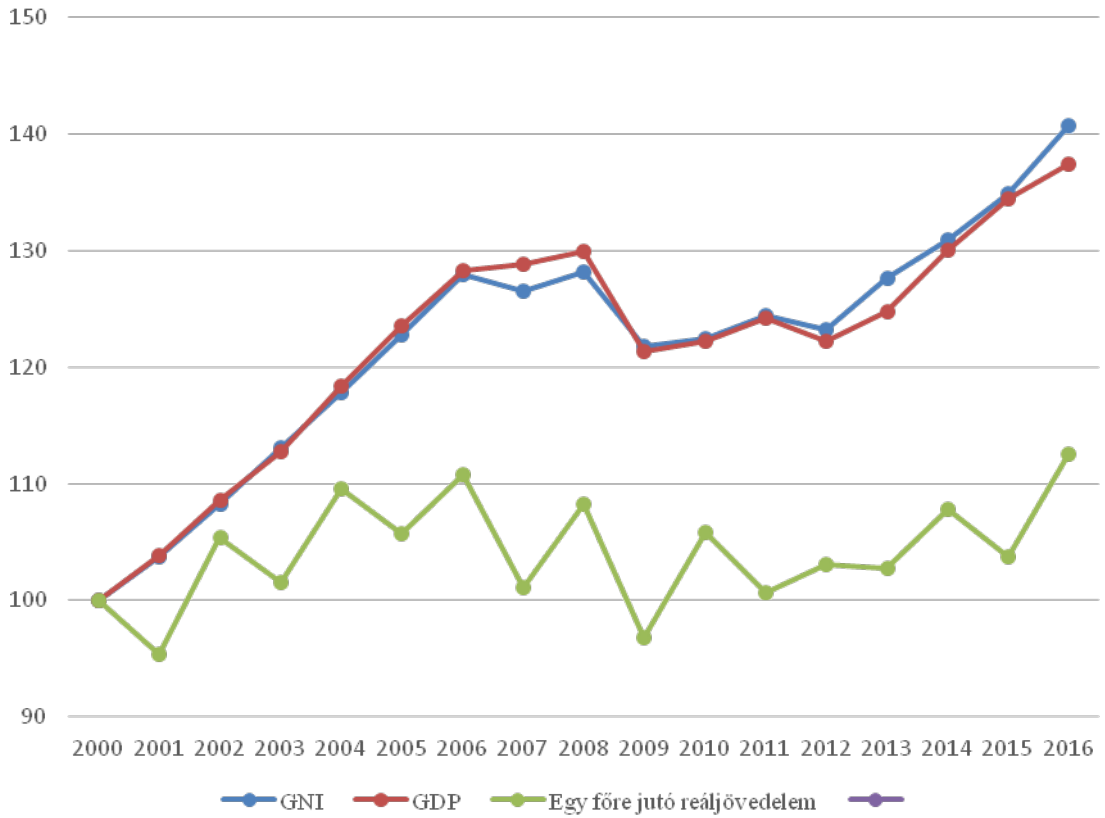

Forrás: KSH

Makrogazdasági helyzetkép II.
2010-2016

EU-transzferek a GDP %-ában

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Folyó transzferek	1,1%	1,3%	1,4%	1,9%	1,6%	1,3%	0,6%
Tőketranszferek	2,2%	2,4%	2,5%	3,6%	3,8%	4,7%	0,5%
Transzferek összesen	3,3%	3,6%	3,9%	5,4%	5,3%	6,0%	1,1%

Forrás: MNB, KSH

Makrogazdasági helyzetkép III.
2010-2017Q1

A GDP felhasználási tételenként
(volumenindex, előző év=100)

Időszak	Háztartások tényleges fogyasztása	Közösségi fogyasztás	Végső fogyasztás összesen	Bruttó állóeszköz-felhalmozás	Bruttó felhalmozás összesen	Belföldi felhasználás összesen	Export	Imxport	Bruttó hazai termék (GDP) összesen
2010	97,2	102,2	97,9	90,5	104,8	99,4	111,3	110,2	100,7
2011	100,7	100,0	100,6	98,7	96,8	99,8	106,5	104,4	101,7
2012	97,8	99,7	98,1	97,0	93,0	97,0	98,2	96,5	98,4
2013	100,5	106,5	101,3	109,8	105,8	102,3	104,2	104,5	102,1
2014	102,1	109,2	103,0	109,9	109,8	104,6	109,8	110,9	104,0
2015	103,1	100,6	102,7	101,9	97,5	101,4	107,7	106,1	103,1
2016	104,2	100,1	103,6	84,5	95,0	101,5	105,8	105,7	102,0
2017 I.	102,5	93,8	101,2	128,4	116,7	104,1	109,4	110,0	104,2

Forrás: KSH

Makrogazdasági helyzetkép IV.

Az egy főre jutó, vásárlóerő-paritáson mért GDP (PPS, EU28 átlaga=100%)

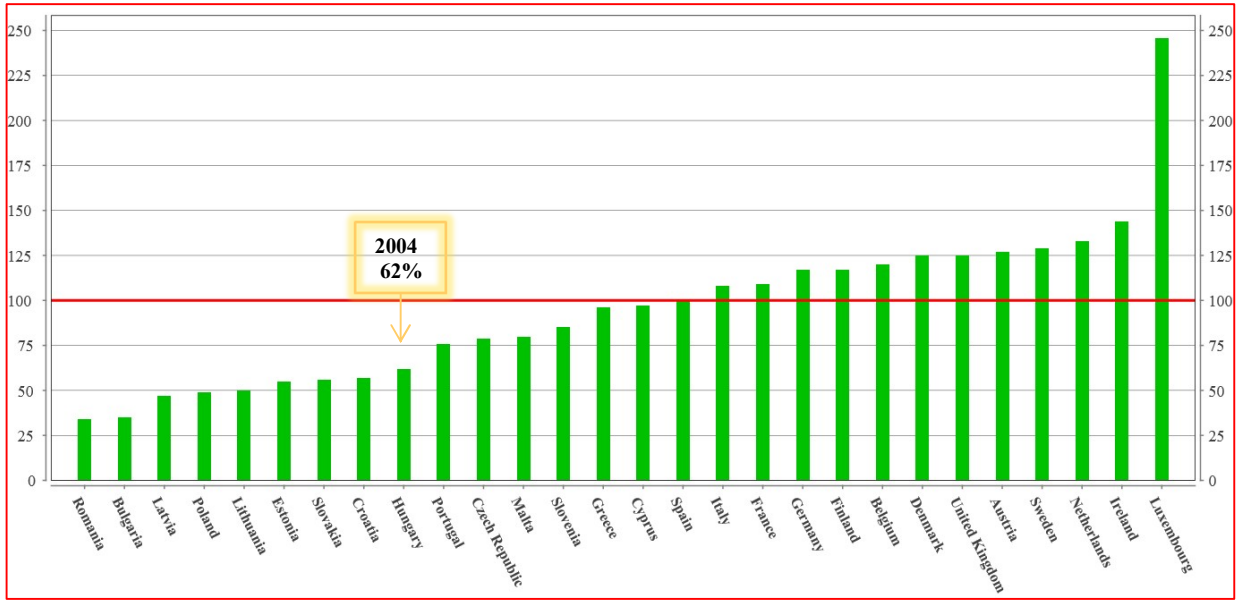

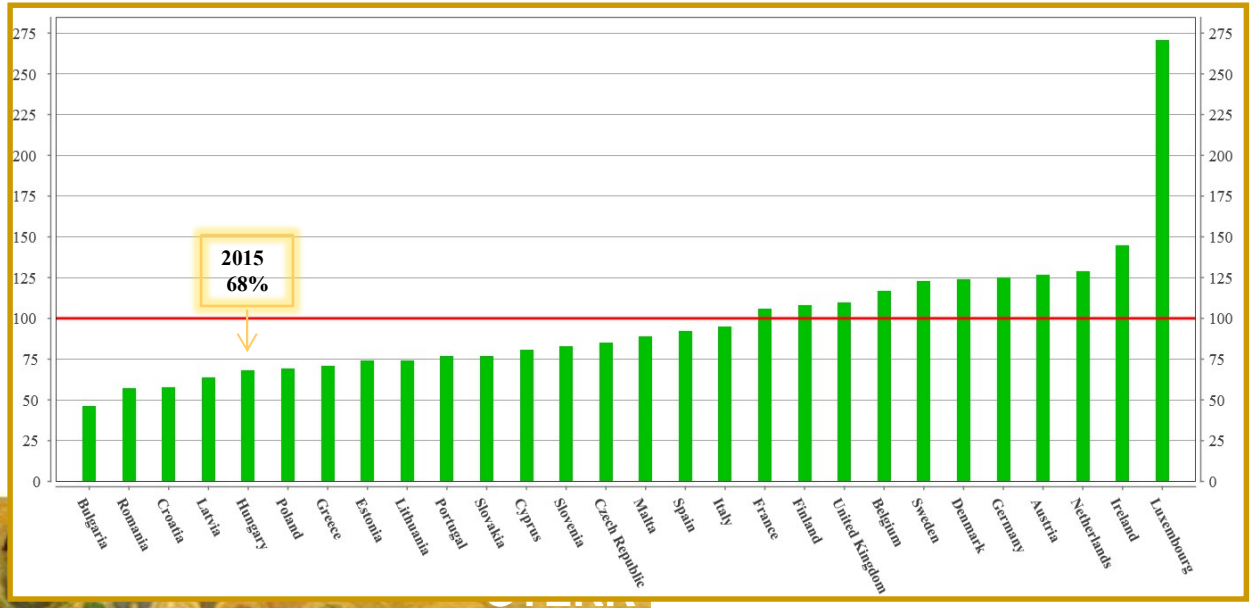

Forrás: EUROSTAT

Összefoglaló makrogazdasági helyzetkép

2016:

•2% körüli növekedés dinamikus fogyasztás és nettó exportbővülés mellett (végső fogyasztás: 3,6%, 3600 milliárd HUF külker többlet)

•Alacsony FDI és beruházási ráta (bruttó áeszk. felh./GDP: 17,8%)

•1,1% GDP-arányos EU transzfer

•Alacsony szintű és arányú humán tőkére (oktatásra és egészségügyre) fordított kiadások

2017 (Q1+Q2):

•3,6%-os növekedés, termelési oldalról elsősorban az építőipar volt kiemelkedő

•A beruházások 25%-ot meghaladóan nőttek az első félévben

•Jelentős a bérkiáramlás mind a vállalati, mind az állami szektorban

•A fogyasztási kiadások a növekedésnek megfelelően emelkedtek, de a természetbeni juttatások volumene csökkent

A várható makrogazdasági feltételrendszer

- Alappálya: „no policy change”
- Világgazdaság: BOOM index képzése a legfontosabb exportpartnereink várható növekedése (EB, IMF, UN előrejelzések) alapján, várhatóan évi 2% körül 2020-ig
- EU transzferek (2014-2020): átlagosan a GDP 3-4%
- Költségvetés
  - a bevételi oldal jelentős hányada automatikusan emelkedik a „no policy change”-nek megfelelően
  - a kiadások mérsékeltebben emelkednek

A főbb makrogazdasági mutatók alakulása, 2016-2020

	2016	2017	2018	2019	2020
GDP (volumen, %)	2,0%	3,8%	3,4%	2,9%	2,8%
Háztartások tényleges fogyasztása (volumen, %)	4,2%	4,0%	3,5%	3,1%	2,8%
Bruttó állóeszköz-felhalmozás (volumen, %)	-15,5%	19,5%	12,0%	5,5%	4,5%
Export (volumen, %)	5,8%	5,3%	6,5%	5,5%	5,5%
Import (volumen, %)	5,7%	6,6%	7,2%	6,0%	5,7%
Külkereskedelmi egyenleg a GDP %-ában	10,3%	9,3%	8,7%	8,3%	8,2%
Foglalkoztatottak (ezer fő)	4 352	4 419	4 470	4 512	4 547
Munkanélküliségi ráta (%)	5,1%	5,0%	4,8%	4,8%	4,8%
Bruttó átlagkereset (éves növekedési index, %)	6,1%	11,0%	5,0%	3,4%	3,0%
Fogyasztói árindex (%)	0,1%	2,6%	3,1%	3,0%	3,0%
A folyó fizetési mérleg egyenlege a GDP %-ában	4,9%	3,2%	2,8%	2,5%	2,2%
Külső finanszírozási képesség a GDP %-ában	5,4%	6,1%	5,7%	5,0%	4,0%
Az államháztartás ESA egyenlege a GDP %-ában	-2,6%	-2,1%	-2,7%	-2,1%	-2,0%
Strukturálisan igazított államháztartási egyenleg a GDP %-ában	-2,6%	-2,4%	-2,9%	-2,1%	-1,9%
Bruttó államadósság a GDP %-ában	74,1%	72,8%	71,9%	69,3%	66,6%

Forrás: saját számítás

A növekedési potenciál alakulása

A potenciális GDP növekedése (%, év/év)

	Eurózóna	Cseh Közt.	Szlovákia	Lengyelország	Románia	*Magyarország*
2010	0,6	1,4	3,4	3,9	1,2	*0,1*
2011	0,7	1,2	3,5	4,2	1,0	*0,1*
2012	0,3	0,6	3,6	3,5	1,8	*0,2*
2013	0,5	0,9	3,2	3,0	1,7	*1,0*
2014	0,7	1,7	3,0	3,0	2,1	*1,9*
2015	1,2	2,3	2,8	3,0	2,9	*2,1*
2016	1,1	2,3	2,5	2,7	2,6	*2,0*
2017	1,2	2,3	2,7	2,8	3,8	*2,3*
2018	1,2	2,4	3,1	2,9	3,9	*2,4*

Forrás: Európai Bizottság

A GDP gap alakulása (a potenciális GDP százalékában)

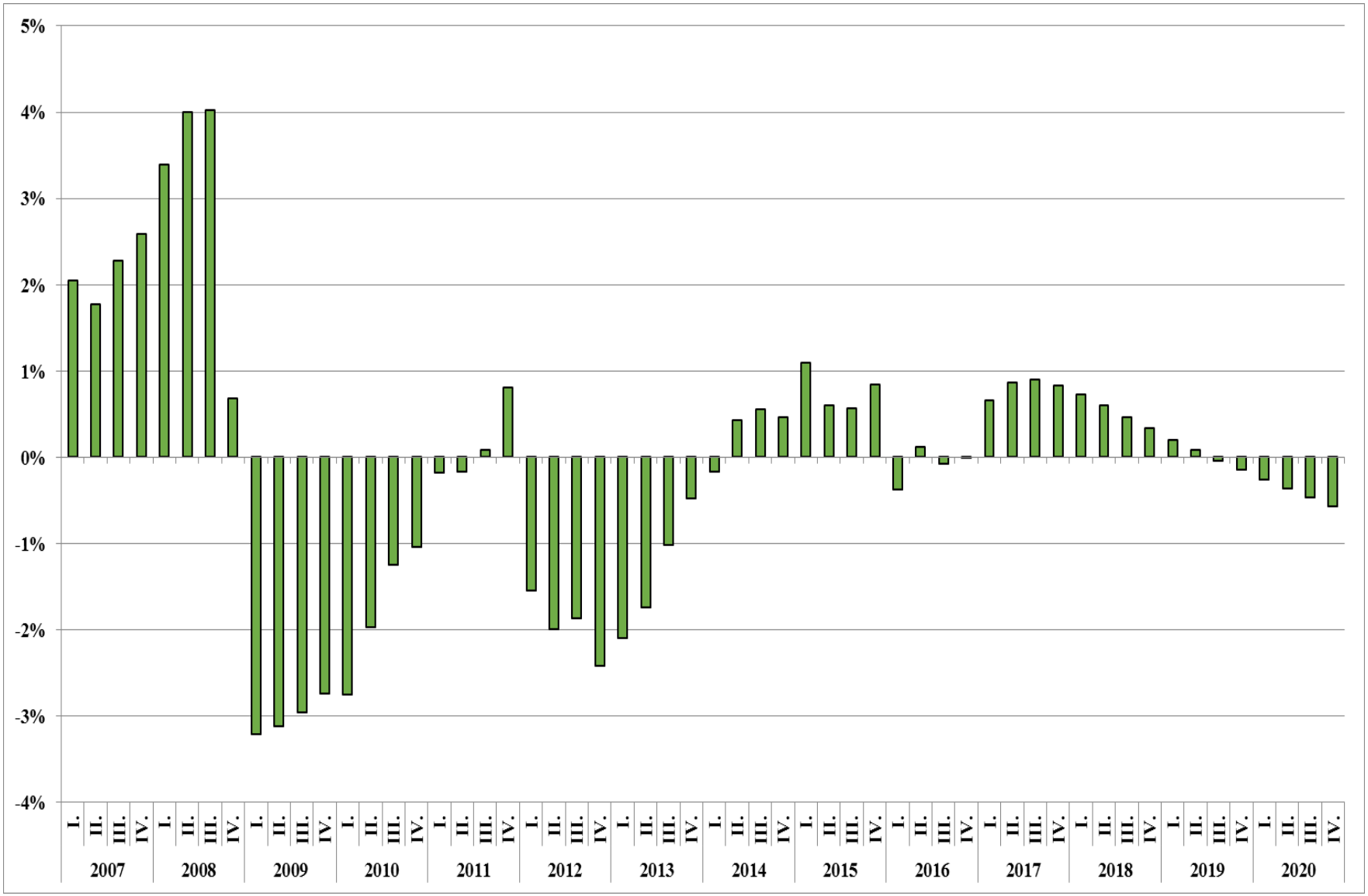

Forrás: KSH, saját számítás és előrejelzés

A konvergenciaprogramokban tervezett hiánypályák 2016-ban és 2017-ben

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Kormányzati szektor egyenlege	-2,0	-1,9	-2,4	-1,8	-1,5	-1,2
Strukturális egyenleg	-1,4	-2,1	-2,1	-1,7	-1,5	-1,2
Bruttó államadósság	75,3	74,5	73,6	72,4	68,4	64,6

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kormányzati szektor egyenlege	-1,8	-2,4	-2,4	-1,8	-1,5	-1,2
Strukturális egyenleg	-1,6	-2,5	-2,4	-1,8	-1,5	-1,2
Bruttó államadósság	74,1	72,0	70,5	67,3	64,0	61,2

A költségvetési projekció eredményei

A költségvetési bevételek előrejelzése 2020-ig

BEVÉTELEK	2016	2017	2018	2019	2020
	mód. törv. előirányzat	várható	előrejelzés	előrejelzés	előrejelzés
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS	10 603 838	11 825 352	12 519 306	12 649 584	12 893 321
GAZDÁLKODÓ SZERVEZETEK BEFIZETÉSEI	1 556 735	1 474 232	1 367 168	1 435 468	1 506 272
Társasági adó	689 912	585 000	394 752	416 922	440 250
Hitelintézeti járadék	6 300	-	-	-	-
Cégautóadó	27 700	27 600	33 000	34 000	35 000
Energiaellátók jövedelemadója (KÜLÖNADÓ)	41 300	55 500	51 318	54 200	57 233
Egyszerűsített vállalkozási adó	75 200	80 600	78 950	83 384	88 050
Ökoadó	22 000	23 900	24 200	24 500	25 000
Bányajáradék	31 500	30 000	36 000	38 000	39 000
Játékadó	41 200	30 800	27 523	29 341	31 158
Reklámadó	10 900	11 700	16 000	16 000	16 000
Egyéb befizetések	26 000	24 000	19 738	20 846	22 013
Egyéb központosított bevételek	369 423	397 432	453 965	479 460	506 288
Pénzügyi szervezetek különadója	79 200	66 500	50 400	50 400	50 400
Kisadózók tételes adója(KATA)	70 100	75 500	98 688	104 230	110 063
Kisvállalati adó (KISA)	13 800	13 500	27 633	29 185	30 818
Közműadó	52 200	52 200	55 000	55 000	55 000

Forrás: NGM, saját előrejelzések

A költségvetési bevételek előrejelzése 2020-ig

BEVÉTELEK	2016	2017	2018	2019	2020
	mód. törv. előirányzat	várható	előrejelzés	előrejelzés	előrejelzés
FOGYASZTÁSHOZ KAPCSOLT ADÓK	4 680 900	4 891 306	5 259 923	5 561 751	5 875 374
Általános forgalmi adó	3 388 850	3 542 006	3 829 098	4 044 139	4 270 428
Jövedéki adó	984 450	1 034 500	1 120 592	1 194 607	1 268 589
Regisztrációs adó	20 700	23 200	25 557	27 245	28 933
Távközlési adó	56 000	54 400	52 100	52 100	52 100
Pénzügyi tranzakciós illeték	200 900	205 700	197 376	208 461	220 125
Biztosítási adó	30 000	31 500	35 200	35 200	35 200
LAKOSSÁG BEFIZETÉSEI	1 891 476	2 000 100	2 233 022	2 330 186	2 420 979
Személyi jövedelemadó	1 694 475	1 792 500	2 018 851	2 104 487	2 183 149
Adóbefizetések	2 000	8 000	8 000	8 000	8 000
Illetékbefizetések	148 601	155 200	161 848	170 938	180 503
Gépjárműadó	45 500	43 500	43 423	45 861	48 428
M személyek jogviszony megszüneséhez kapcs. egyes jövedelmek	900	900	900	900	900
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ EI.	2 092 153	3 168 297	1 413 214	1 492 579	1 576 096
BEFIZETÉS AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREIBŐL	53 564	95 961	82 250	90 000	90 000
ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS BEFIZETÉSEK	231 183	101 956	96 062	90 000	90 000
KAMATBEVÉTELEK	73 917	42 768	73 460	80 000	85 000
EGYÉB BEVÉTELEK	8 084	7 910	7 168	7 000	7 000
EGYÉB UNIÓS BEVÉTELEK			1 911 239	1 500 000	1 200 000
ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK	595 237	649 065	553 070	565 897	582 630
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ALAPOK	5 022 977	5 265 818	5 577 675	5 666 894	5 854 938
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP	3 059 287	3 174 277	3 284 593	3 422 563	3 549 295
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP	1 963 690	2 091 541	2 293 083	2 244 331	2 305 643

Forrás: NGM, saját előrejelzések

KIADÁSOK	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020
	mód. törv. előirányzat	várható	előrejelzés	előrejelzés	előrejelzés
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS	11 359 448	12 973 889	13 696 378	12 954 144	13 112 646
EGYEDI ÉS NORMATÍV TÁMOGATÁSOK	310 482	315 297	372 832	375 000	380 000
KÖZSZOLGÁLATI MŰSORSZOLGÁLTATÁS TÁMOGATÁSA	69 861	70 140	71 262	71 262	71 262
SZOCIÁLPOLITIKAI MENETDÍJ TÁMOGATÁS	104 000	104 000	97 500	97 500	97 500
LAKÁSÉPÍTÉSI TÁMOGATÁSOK	154 000	211 300	274 991	288 252	290 077
NEMEZETI CSALÁD- ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI ALAP	684 048	656 816	652 054	653 300	654 559
KÖLTSÉGVETÉSI SZERVEK ÉS FEJEZETI KEZELÉSŰ EI.	6 631 303	8 361 189	8 802 979	7 995 821	8 176 080
AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS ALRENDSZEREINEK TÁMOGATÁSA	1 241 073	1 056 636	1 416 087	1 367 233	1 325 399
KAMATKIADÁSOK	1 048 095	955 063	978 300	968 517	958 832
TÁRSADALMI ÖNSZERVEZŐDÉSEK TÁMOGATÁSA	3 810	3 810	9 810	9 810	9 810
KORMÁNYZATI RENDKÍVÜLI KIADÁSOK	3 722	3 299	2 926	2 926	2 926
KEZESSÉGÉRVÉNYESÍTÉS	27 631	20 964	28 749	28 749	28 749
EGYÉB KIADÁSOK	72 433	83 413	99 699	99 699	99 699
TARTALÉKOK	361 426	375 000	257 050	346 769	356 100
HOZZÁJÁRULÁS AZ EU KÖLTSÉGVETÉSÉHEZ	314 849	317 045	309 926	333 537	352 200
ÁLLAMI VAGYONNAL KAPCSOLATOS KIADÁSOK	332 716	439 917	322 213	315 769	309 453
ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK	600 095	630 431	580 321	597 750	617 750
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ALAPOK	5 022 994	5 288 671	5 671 581	5 849 441	6 035 431
NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP	3 059 287	3 129 686	3 361 466	3 461 765	3 565 073
EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP	1 963 707	2 158 985	2 310 115	2 387 676	2 470 358
EGYENLEGEK PÉNZFORGALMI SZEMLÉLETBEN					
KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS	-755 610	-1 148 775	-1 177 072	-304 560	-219 325
ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK	-4 858	18 634	-27 251	-31 853	-35 120
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI ALAPOK	-17	-22 853	-93 905	-182 548	-180 493
ebből: Nyugdíjbiztosítási Alap		44 591	-76 873	-39 202	-15 778
Egészségbiztosítási Alap	-17	-67 444	-17 032	-143 346	-164 715
KÖZPONTI ALRENDSZER ÖSSZESEN	-760 484	-1 152 994	-1 298 228	-518 960	-434 938

A költségvetési kiadások előrejelzése 2019-ig

Forrás: NGM, saját előrejelzések

A kormányzati szektor hiánymutatóinak és adósságának alakulása

	2016	2017	2018	2019	2020
GDP folyó áron (milliárd Ft)	35 005	37 213	39 475	41 692	44 025
Pénzforgalmi egyenleg (milliárd Ft)	-760	-1 153	-1 298	-519	-435
ESA egyenleg (milliárd Ft)	-910	-783	-1 073	-885	-883
Strukturális egyenleg (milliárd Ft)	-900	-885	-1 141	-888	-827
Pénzforgalmi egyenleg a GDP %-ában	-2,2%	-3,1%	-3,3%	-1,2%	-1,0%
ESA egyenleg a GDP %-ában	-2,6%	-2,1%	-2,7%	-2,1%	-2,0%
Strukturális egyenleg a GDP %-ában	-2,6%	-2,4%	-2,9%	-2,1%	-1,9%
Bruttó államadósság (milliárd Ft)	25 922	27 075	28 373	28 892	29 327
Bruttó államadósság a GDP %-ában	74,1%	72,8%	71,9%	69,3%	66,6%

Forrás: KSH, saját előrejelzés

Az előrejelzések összefoglalása

- A konvergencia programhoz képest valamivel lassabb GDP növekedést valószínűsítünk középtávon fokozatosan záruló output gap-pel
- Az EU-források kimerülésével középtávon mérséklődik a beruházások üteme
- „No policy change” esetén az államadósságra és a hiánymutatókra vonatkozó (hazai és uniós) előírások teljesíthetők, de az államháztartási deficit magasabb lehet a konvergencia programban szereplő értékeknél
- A külkereskedelmi egyenleg az előrejelzési időszakban pozitív marad, de érezhetően romlik a cserearány kismértékű romlása mellett
- A foglalkoztatási ráta csekély mértékben emelkedhet, a munkanélküliségi ráta várhatóan 5% alatt marad

Kockázatelemzés

- A külső konjunkturális tényezők várt alakulása
- Munkaerőpiac és a bérek mint kockázati tényezők
- Inflációs veszélyek

Köszönjük a figyelmet!